

SÜMEGE ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasarnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	Előfizetési árak:	Hirdetések egyesség szerint.
Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.	Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K. — Egyes szám ára 20 fillér.	A nyílt tér sora 1 korona.
<h3>A város táglyára.</h3> <p>Itt is évek óta sürgetjük a reformot. El is értünk annyit, hogy az elüljáróság és a képviselőtestület foglalkozott a téglagyár állapotával. Sőt bérbe is akarta adni. Kihirdették egy pár újságban a bérbeadást, de bizony nem reflektált rá egyetlen egy vállalkozó sem.</p> <p>Hát hogyan is vállalkozott volna, akinek csak egy csöppnyi vállalkozó szelleme van? Olyan feltételek mellett! Mert lehetetlen föltételeket szabott a képviselőtestület. A bérlet 25 évre szólott volna és már most megállapította a sümegei lakosságra az árakat, hogy Ramassetter végrendeletének megfelelően.</p> <p>Teremtő Is'en! mi lesz 25 év múlva!?</p> <p>Igy azután a téglagyár maradt előbbi sanyaru helyzetében.</p> <p>De hát maradhat-e?</p> <p>Nem maradhat.</p> <p>A reformot megköveteli a város érdeke, a téglagyár megmaradhatása és Ramassetter szelleme.</p> <p>Hogyan is van a dolog?</p> <p>A téglagyár pár év óta deficittel dolgozik. Az 1908-iki városi számadás szerint is 408 K 74 f. hiánnyal zá-</p>	<p>rult a téglagyár mérlege. Nemde fura állapot, hogy olyan vállalatra, amelynek jövedelmet és a városi pótlék apasztását kellene produkálni, a városnak rá kell fizetni.</p> <p>Engedelmet, itt a város elüljáróságát ne tessék rossz gazdálkodással vádolni. Semmiféle gazdasági lángelme sem tudna itt jövedelmet produkálni. A lángelménél is erősebb a viszonyok kényszerítő hatalma.</p> <p>A téglagyárat ma is a régi rendszerű fatüzeléssel kezelte a város. Éppen olyan, mintha a sümegei köves, kemény földet ma is faekével szántanák. Vagy még sokkal olyanabb. Ez a fatüzelés vagy négyzeresen drágítja az üzemet. A fa árának emelkedésével ez a drágaság egyre növekedik. Nő vele a deficit is, amelyet a városnak a községi pótlékból kell földöznie.</p> <p>Ezt a deficit növekedését lehetetlen, hogy az áruk árának emelésével ellensúlyozzák. Mert az árakat akkor sem lehetne folytonosan csigázni, ha versenytárs nincs Sümege, pedig ott van hatalmas versenytársként a sümegei első mész- és téglagyár. Sőt azt hiszem, az áruk emelésében elment a város a végső határig, mert a mész- és téglagyár árai között való különbözetet</p>	<p>majdnem fölemészti a fuvardíj különbözete.</p> <p>De nem csupán ez a deficit fenyegeti megsemmisülésével a gyárat. Hanem a fakérdés is. A város erdeje egyre mostohább vágásokat szolgáltat. E vágásokból a téglagyár számára ugyancsak édes-kevés jut. Emiatt az elüljáróság a szomszéd községek-ből kénytelen a faszükségletet vásárolni. Drága pénzen és még drágább fuvaron. (Most ugyan sikerült előnyös vételhez jutnia, de meddig tart?) Ez a drága fa meg drága fuvar azután végképpen kihuzza a téglagyár alól a földet és egy szép nap — csődöt mond.</p> <p>Evvel aztán Ramassetternek ez a szép ajándéka végképp a kútba esik s azt a missziót sem tudja teljesíteni, hogy városunkban a tégláárak árát szabályozza.</p> <p>Ezeken a bajokon kétféleképpen lehetne segíteni. Természetes módnak kínálkozik, hogy a gyárat a modern téglagyáraknak megfelelően építsék át s közzénnel tüzeljék. Ez volna a legbiztosabb mód. Ismerjük azonban a sümegei viszonyokat és a sokak maradi fölfogását, így nem merjük remélni, hogy ekkora töke befektetésbe bele menjen a város. Hiszen régi kérdés ez, de nem történt benne semmi.</p>
<h3>A kisasszony nincs itthon.</h3> <p>A kis legénytanára ráborul a bánat s az örökké vidám, szerelmes levegőjű szobácska olyan most, mint egy kripta, melyen Sándorfy ki és besétál, mint egy halott s nem találja meg helyét, nem lel nyugalmat. Még néhány nappal ezelőtt sorra érkeztek az illatos rózsaszínű levelek és a máriembádi képes lapok. Most már ezek is lassan elmaradoztak. Az utolsó levélben is csak ennyi volt:</p> <p>— Nem írhatok többet. Ne türelmetlenkedjék. Nincs egy szabad percem se, mindig a nyakamon ülnek. Ha a helyzetváltozik, rögtön írok. Üdvözlő Jolán.</p> <p>Két hét mulott el már s a helyzet még mindig nem változott. Sándorfy nem kapott azóta semmiféle életjelt Jolántól. Nem tudta mi van vele. Néha csak-nem a kétségbeesésbe kergette a bizonytalanság. Néha órákig ott hevert a pamlogon lecsukott szemmel s hogy nyugtalanságát csillapítsa, visszaálmódta mind azokat a titkos délutáni kirándulásokat, miket délutánonként Jolánnal rendezett. Képzeltben ott csavargott a budai hegyek között, ahol minden rejtekhely, minden bokor, szép forró idillekről regél az emlékezetnek. Két esztendőn át hány alkonyat, hány zápor és vihar érte őket ott utól, hányszor bujtak össze egy-egy szikla üregben, amikor az eső rajtuk ütött s úgy örültek az olyan vihar-nak, amely őrügyet szolgált ilyen édes elbuvásra. És most mindez csak volt. Néha az-zal vigasztalta magát, hogy Jolánnak is erre kell gondolnia. Azt a sok-sok csókot nem</p>	<p>pusztíthatja ki emlékezetéből, miket esküvések és vallomások közepett egymásnak adtak. Majd meg odavitték illuziói a máriembádi fenyesek közé s látta Jolán, hallotta hangos nevetését még a vízhangját is, oly élénken tudott képzelődni s ilyenkor a felléknység még jobban felingerelte. A sok sóvárgástól néha úgy belenyilalt a szívébe, hogy azt hitte, menten kettészakad.</p> <p>Az egész augusztust ilyen rettenetes bizonytalanságban töltötte Sándorfy. Úgy várta azt a szeptembert, mintha minden üdvösségét, boldogságát az hozná meg s mintha minden szenvedésétől és kínjától a szeptember váltaná meg.</p> <p>Minden reggel nézte a kalendáriumot s számolva lapozgatva szeptember felé: vajjon hány napot kell még eltölteni s amikor fölkelt, olyan mohó gyönyörűséggel tépett le egy lapot, mintha az legalább is egy ezresbankó volna.</p> <p>Augusztus utolsó szakáján Sándorfy nem ment haza aludni. Egész nap olyan izgalom fogta el, hogy alvási gondolni sem mert. Tudta, hogy elsején érkezik Jolán, mert apjának, aki egy részvenytársaság vezérigazgatója, eddig van szabadsága s másodikán reggel már el kell foglalnia ismét hivatalát. Az egész éjszakát egy zenés kávéházban töltötte s merengve, ábrándozva halgatta az opera áriákat, keringőket és különböző polkákat. Már zugott a feje a sok muzsikától és a különböző italoktól, amit unalmában elfogyasztott. Az éjszaka nagyon hosszú volt, úgy érezte néha, hogy ez az éj örökkévaló, melyre hajnal nem virrad többé.</p>	<p>Sötét volt még, de az uccaseprögépek már jelezték, hogy a hajnal nincs már messze. Sándorfy kinézett a kávéház ablakán, fölnevelt az égre. Már szürkülni kezdett. Egy kő esett le a szívről. Gyorsan belenyult a zsebébe, kivette pénztárcáját, kopogtatott a pincérnek, fizetett és elment. Mikor kiért az uccára, a jó hajnali levegő megcsapta sapát sovány arcát s mély lélegzésekkel hazafelé tartott. Otthon megmosdott, rendbeszedte a ruháját s ismét kávéházba ment, reggelire.</p> <p>Tizenegy óráig lapozgatta az újságokat s úgy tett, mintha olvasná, holott ott járt az esze Jolánnal. Tizenegy órakor fölugrott helyéről a legközelebbi bérkocsi állomáson bedobta magát egy kocsi s szinte remegő hangon kiállt a kocsi sán.</p> <p>— Rottenbiller ucca 18.</p> <p>Mikor a konflis baktatott vele, úgy érezte, mintha a kerek a szíven gurulnának végig s allig vette észre, megállt a konflis a kapu előtt. Kiszállt, fölrohant az első emeletre s reszketve csöngtetett be Joláné ajtaján. Néhány másodperc múlva ajtót nyitott a szobalány:</p> <p>— Jó reggelt, Sándorfy úr.</p> <p>— Mikor érkeztek, Mari?</p> <p>— Tegnap este.</p> <p>— Jolán kisasszony itthon van?</p> <p>Igen, de alszik, mert nagyon kifárasztotta az út.</p> <p>— Akkor majd délután jövök. Adja át kézesőkomat a nagyságos asszonynak és Jolánka kisasszonynak.</p> <p>— Jó, megmondom. Kezít csokolom.</p> <p>— Alászolgája.</p>

Vissza kell térnünk az egyszer már megbukott másik módra, a bérbeadásra. Ezt kell újra megismételni, de más alapon.

A bérbeadást mindenestre megnehezíti Ramassetter végrendelete, amely azt rendeli, hogy a helybeliek a termelés árán kapják a téglát. De ezt az árat már a bérbeadáskor előre megállapítani lehetetlen dolog. E helyett ki lehetne kötni százalékos engedményt a helybeli lakosság javára. Pl. hogy a nérelő a rendes piaci árból bizonyos százalékot köteles adni a sümegi lako soknak.

Ilyes alapon talán meg lehetne menteni Ramassetternek ezt a szép hagyatékát. Ellenkező esetben csak pár év kérdése, hogy a viszonyok kényszerítő hatalma alatt összerokadjon.

Ekkor nem csupán áldásos intézménytől fosztódik meg a város, hanem a lakosság maga is drága áron fizeti meg a városi téglagyár bukását.

A megye multja és jelene.

Ereký induktív módszerrel dolgozik. A megye területe annak legszembeötlőbb alkotó eleme, létfeltétele; az induktív észjárás természetesen fordul ennél fogva feléje. Ereký is mindenekelőtt a megyék területi kialakulásával foglalkozik és annak okát, hogy törvényhatóságainak oly szétforgácsolt, rendszertelen lett a területe, közigazgatásunk szervezetének ki nem eszelt, öntönszerű, mint ő mondja, történelmi voltában keresi.

A megyei terület különbségei, aránytalanságai, sokhelyt elégtelensége, ma megyei terület teljes eltűnése az ország némely részén (királyföld, katonai végvidék) csakugyan a történelem eseményeire utalna. Mi azonban a történelem? Nem a földterületnek geológiai történelme, hanem azoknak a embereknek történelme, akik a földterületen, ennek egyes részein, egyes megyéiben szorosabban csoportosulva éltek, azoknak a céloknak történelme, melyekért ez emberek egy-

Az ajtó ismét becsukódott és Sándorjy sápadtan az izgalomtól ment lefelé a lépcsőn. Deután ismét fölment, úgy fél négy felé, becsöngettetett s ismét a szobalány nyitott ajtót.

— Későn tetszett jönni. Nincs itthon a kisasszony.

— Nincs itthon? és néhány másodpercet várni a szó a torkán.

— Mikor ment el?

— Előtt egy fél órával.

— Hova?

— Nem mondta a kisasszony.

— Majd jövök máskor.

Mi történt az uccára forogtak vele a hátsó ajtó nyitottán, hogy az egész uccára rá néztek, hogy mit csináljon. Összeszűnően megállt a kapunál és várt, hogy maga sem tudta. A lábgyökereket ott, tehát megállt. Félóra múlva a nő lépések és férfi topogások ütöttek meg a fülét. Benézett a kapun s Jolán egy szikár szöke fiatalemberrel karonfogva sebzott ki fele. Sándorjy arca biborvörösre vált, mikor megpillantotta őket s úgy tett, mint egy házbeli ismerős, kalaplevéve köszöntötte Jolánt. Jolán diszkréten visszaköszönt s aztán oda szólt völegényéhez:

— Villanyosra ülünk.

Sándorjy szeme előtt pedig elborult a világ s csak ez csengett irtózatosan a fülében:

— A kisasszony nincs itthon!

Peterdy Andor.

másközt vagy kívülük fekvő hatalmas ellen-
harcotok.

A megyék területi méretei, kikerekített-sége, összefüggése, szakadozottsága nemcsak tervnélküli öntönszerűséget, történelmi esetlegességeket jelez hát, hanem azoknak erejét vagy gyengeségét, akik a területen élnek.

Ereký is ennél fogva a területi részben a megyei önkormányzatnak össze- lényeges eleveit kénytelen elemzés tárgyává tenni s bár mily értékes legyen minden, amit itt nyújt, az induktív módszer hiányát is mutatja, mert mindezekről másutt munkájában újra lénytelen tárgyalni. Így áll elő az utó fejezetének szaggatottsága s áttekinthetőségök meg-
nhezítése, e módszerből folynak az ad 1, ad 2, ad 3, ad a), ad b), ad c) stb. fajta be-
szúrások.

E módszer hibából származó szerkezeti hiányért, rendszertelenségért azonban bőven kárpótól Ereký munkája fontos eredményeivel.

Latjuk ezekből, mint kapcsolódik belé a megyék területi épségébe a régi magyar alkotmány, mert e területeken közigazgatási személyiséggé alakulva él és rajtuk a földbirtokot kezében tartja a magyar államhatalomnak a királlyal osztályosa, a nemesség. A megyék területi épsége egy egy ily megyei közönség közigazgatási személyiségének éppen oly biztosítéka, mint a nemesség földbirtokra vonatkozó kiváltságainak. (I. köt., 69. l.)

Helyesen emeli ki Ereký, mennyivel szívósabb volt régi alkotmányunknak ez az alépit-
ménye, a közigazgatási szervezet, mint annak felsőrése, tetőzete: az országgyűlési és kormányzati szervezet.

A megyei területek a fenti okból váltak a király által érínthetlenné és e miatt tartatott fönn azok szabályozása a törvénynek.

A régi alkotmánynak ez alapépitménye az 1848 előtti fejletlenebb idők céljait szolgáló közigazgatási berendezésével, főként azonban területi alakulatai miatt sehogysem felelt meg többé a XIX. század utolsó negyedében erősen föllendült életünknek.

Igen tanulságosok Ereký beható fejtegeté-
sei megyéink járásaink, községeink területi elrendezéséről. Közigazgatásunk zavarait, tesztelési képességéből hiányait már területi tagozódása eléggé magyarázza. Oly tük-
rőt mutat részletes rajzaival az olvasónak e részben Ereký, melytől szinte ijedve fog az visszahákkenni E területi rendezés követke-
zése az az igazságtalan tehermegosztás is, mely abból származik, hogy a sok apró tör-
vényhatóságot a nagyok rovására lehet csak fentartani, ennek következtése a nagy és költ-
séges erőpazarlás, melyet ily képtelen terü-
letű és kevés népességű megyék föntartása okoz, ebben rejlik az oka, hogy a megyék az állam kitarthatjait, hogy ez fedezi költségeit. Megyei önkormányzatról addig tehát szó sem lehet, amíg a megyék önadóztatási jog-
gal nem bírnak, ezt azonban a kisebb tör-
vényhatóságok csak a területükön élő, hozzájuk tartozó polgárokat elviselhetetlen adókkal terhelve gyakorolhatnák.

Ha a megyék területeiben kirívó abnormi-
tásokat találunk, nemkevésbé fordulnak elő ilyenek járási beosztásaikban. Pestmegye ter-
ülete nagyobb, mint nyolc vármegyéé ösz-
szesen. Esztergommegye pedig csak akkora, mint sok megye egy egy járása, névszerint 26 olyan megyei járás van, melyek mindenikének területe nagyobb Esztergoménál. Ha-
sonló nagy eltérések vannak a különböző járások között. Ugyaníly nagyok az arányta-
lanságok a megyék és járások közt népessé-
gükre nézve. Négy megyénk lakossága meghaladja az 500000-et, kilencé 100000-en alul marad, Turócé alig több 50000 nél. A já-
rások közül 39 nek nép ssége meghaladja az 50000 et, tízé 16000-en alul marad s 38 oly járás van, amelyek mindenikének népessége nagyobb, mint Turócé.

Elkezdve a Szapáry-féle 1872-iki terület-
rendezési javaslatokon, gondosan vizsgálva találjuk a többi Erdélyt kivéve — siker-
telen törvényhozási kísérleteket megyéink gyökeres területi rendezése, pénzügyi labra-
állítására érdekében. Beszédese adatait és szá-
mait Ereký az angol, francia és olasz álla-
potok rajzával még világosabbá teszi.

Nagyon becsesek a munka első kötetének azon részei, melyek, a megyék területi tago-
zatainak az egész megye életére gyakorolt hatásának megállapítása után; a 149-190. lapokon, az általános közigazgatási, alkotmányi vezérelveket a törvény, a szokás, a királyi rendelet ereje s a megyékre való kihatása tekintetében angol-francia összehasonlításokkal tárgyalják. A munka harmadik részének címlírata: *A vármegyék szervezete és hatásköre* ugyanis nem egyezik a 149-190. lapok tartalmával, mert itt szervezet és hatáskör még nincs is érintve, hanem csak az alkotmányos milieu, amelyben ezek kialakulhattak.

De az első kötet, sőt a második kötet sem nyújtja még a mai hatáskört és szerve-
zetet, hanem a megye történelmét, aminek bírálatát a jogtörténészre bízom.

(Folyt. köv.)

Idegenforgalom Sümegen.

Az új balatoni vasút révén, ha még egyelőre nem is a legkényelmesebben, de a Balaton leglátványosabb pontjáról is oly módon lehet megközelíteni városunkat, hogy a kirándulók öt órai itt tartózkodás után még ugyanaz nap visszajuthatnak kiinduló helyükre. Ez is eredmény. Természetesen a helyzet még javulna, ha Szerényi Államtit-
kár ígérete mielőbb megvalósulna és a Tapolca-Cellőmőlk közti utvonal is bekap-
coltatnék a fővonalba.

Azonban ez utóbbi még csak a jövő zenéje, így nekünk egyelőre csak ahhoz lehet szavunk, ami már megvan, vagy legalább is bizonyos, hogy rövidesen meglesz. Bizonyos pedig, hogy Budapest-Tapolca és az összes közöttük levő fürdőhelyek egymásközti forgal-
mában olcsóbb *tour és retour jegyeket bocsátanak ki*, sőt ha jól tudom Veszprém és a fürdők közt is.

Ez az, amihez volna nekünk némi közünk és néhány szavunk.

Városunk a Balaton vidékének, bár egy kissé távolabb eső, de mindenestre *legszebb és legtartalmasabb kiránduló helye*. Legelő és legtontosabb teendőkön volna addig is, míg az ígért fővonal eljövend, eljárni, hogy városunkat ebbe a *tour-retour forgalomba bekapcsolják*. Érdekünk az nekünk is, de érdeke a vasutnak is. Aztán, ha ez meglesz, tudomására kellene adni az embereknek, de minél hangosabban, hogy vagyunk és hogy sok mindenünk és igazán szép dolgunk van Bármilyen szerénytelenül hirdetjük is magunkat, még mindig szerénynek leszünk. Bezzeg, ha távol külföldön, vagy esetleg csak Ausztriában volna valahol városunk, évenként ezreket hagynának ott emléktárgyakért — *a magyarok*, — de mi élehetle-
nek vagyunk.

Lássuk csak és vegyük sorra, mivel is rendelkezünk tulajdonképpen?

Van mindenekelőtt egy 900 éves multtal dicsekvő, pompás kupot koronázó, felséges kilátással bíró, festői szépségű, elég jó karban levő és könnyen megközelíthető várromunk. Tövében a püspöki nyaraló, — a bártok temploma és rendháza múkincsekkel tele. Plébánia templomunk freskó festményeinek legalább is országos híreknél kel-
lene lenni. Kisfaludy Sándor szülőházához, szobrához és Szegedy Rózavali közös művészi síremlékéhez, míg magyar lesz, zár-
dók is akad. Kell-e említenem a most már állami Darnay-féle múzeumot, városunk büszkeségét a maga régészeti és művészeti kincseivel. A kellemes látóvalók után, ha az idő engedi, gyakorlati ismereteit is bőven szaporíthatja a kiránduló városunkban. Itt van az Eitner féle bőrgyár; közvetlen a város mellett a hatalmas méretű mész- és téglagyár; vonaton alig pár percnyire a bazaltbánya.

Ha valamely külföldi, különösen látogatói fürdők vidékén fekvő városban csak ezek egyikéhez hasonló látványosság van, olyan reklámot csapnak neki, hogy évente tömege-
sen keresik fel, amiből aztán, ha nem csur-

ranik, hát csöppen. Mi se várjuk összetett kézzel és nyitott szájjal a sült galambot, hanem tegyük valmit. Az első teendőt már említettem, mindent el kell követnünk, hogy minél jobb és olcsóbb összeköttetésünk legyen a Balaton vidékével. Alakítsanak főleg az érdekeltek kereskedők és vendéglősök egy bizottságot, amelyik a Balatoni Szövetséggel érintkezésbe lépve, egy a Balatonról irandó könyvben városunknak megfelelő helyet biztosítana. Esetleg egy művészi plakátot készíttetne és gondoskodna annak célszerű terjesztéséről. Intézkednék, hogy városunkról rövid ismertetés irassék és ez kinyomatva minden balatoni fürdőhelyen a szállodákban ingyen lenne kapható. Remélem és hiszem, hogy ennek nem maradna el az eredménye. Ha az idegenforgalmunk, meglenne, vendéglőseinknek természetesen kereskedőinknek is biztosan visszatérülne kamatos kamataival a reklámra fordított néhány korona, ha helyi vonatkozású, izléses és mégis olcsó emléktárgyakkal szerelnék fel üzleteiket.

R. I.

Sümege számadása.

Sümege nagyközség elöljárósága most tette közzé az 1908-ról szóló számadását, melyet a következőkben ismertetünk:

A) *Bevétel:* Pénztári maradvány 160 K, téglagyári bevétel 11580 K 32 f., földbérben befizetett 2083 K 35 f., földbér hátralékban 622 K 55 f., községi adóhátralék 8601 K 18 f., községi pótdadó befizetés 23125 K 74 f., erdei bevétel 8664 K 60 f., mérlegház bér 388 K 60 f., regáléváltóság kamat 1489 K 50 f., vásárhelypénz bér 4150 K, vadászati haszonbér 855 K, vágóhidbér 427 K, vágóhid szemledij 492 K, 50 f., kőbányabér 1450 K homokbányabér 20 K, kőbányabér 79 K 78 f., végrehajtási díj 325 K, 22 f., elemi iskolai tandíj 644 K 88 f., ki-dedovádai tandíj 263 K 50 f., lámpaalap kamat 42 K, ipariskolai bevétel 1449 K 65 f., reáliskolai alap kamat 4445 K 52 f., ovoda alap kamat 450 K, rendkívüliek 15414 K 41 f., mezőgazdaság 2112 K 48 f., faiskola 128 K 90 f., fogyasztási jutalék 600, K alapítványok kezelése 1541 K 23 f., felekezeti adó 738 K, 86 kölcson 3000 K, mezőőrök 2000 K, összesen 97346 K 77 f.

B) *Kiadás:* egyenes adó 2590 K 66 f., törvényhatósági pótdadó 129 K 60 f., egyenértékű adó 46 K 92 f., ovodai kiadás 815 K 84 f., elemi isk. hozzájárulás 6400 K, elemi isk. kiadás 1570 K 52 f., polgári leányiskola 102 K 30 f., plébánia fahozzatás 166 K, 50 f., kántortartó 37 K 50 f., reáliskolai hozzájárulás 8000 K ipariskolai kiadás 1952 K tisztviselők, szolgák fizetése 9434 K 94 f., erdei kiadások 3493 K 86 f., adósságok kamatai 4632 K 45 f., irodai kiadások 1069 K 23 f., jegyzői nyugdíj 168 K, világítás 1031 K 66 f., szolgák ruházata 727 K 52 f., építkezés 2348 K 86 f., állami fenntartás 128 K, lelenek 1630 K 97 f., szegények háza 1500 K, mezőgazdaság 3504 K 64 f., vásárhelybér vételár törlesztése 2800 K 84 f., temető terület vételár 2200 K hitfelekezeti adó 630 K, városi belterület felmérése 950 K, téglagyár 11989 K 06 f., faiskola 50 K 38 f., rendkívüliek 14912 K 05 f., földbér hátralék 622 K 55 f., Ramassetter szobor 948 K 52 f., községi pótdadóhátralék 8601 K 18 f., mezőőrök fizetése 2000 K, pénztári maradvány 160 K 22 f., összesen: 97346 K 77 f.

C) *Vagyon:* Regáléváltóság kötvény 33100 K, dunántúli h. é. vasúti részvény 16000 K, Adósslevelekben 800 K, építészeti alap 749 K 23 f., helypénzszedési jog 44000 K, összesen 94649 K 23 f.; Három ház: I., 41., 132. sz., mezőgazdasági új épület, mérlegház, 1276 kat. hold és 257 81² erdő, 40 hold 988 81² szántóföld, 8 hold 589 81² rét, 80 81² kert, 2 hold 439 81² faiskola, 633 hold 144 81² legelő, 124 hold 1236 81² köföld, téglagyár teljes felszereléssel, vágóhid.

D) *Teher:* Magyar Jelzálog Hitelbanknál 76001 K 57 f., helypénzszedési jogért 18000 K, összesen 94001 K 57 f.

E) *Alapítványok:* Főreáliskolai alap 172034 K 46 f., főreálisk. ösztöndíj-alap 7135 K 52 f., alreáliskolai alap 93748 K 54 f., alreálisk. ösztöndíj-alap 818 K 77 f., tanári nyugdíj-alap 8990 K 57 f., tápintézeti alap 3528 K 76 f., könyvbeszerzési alap 2170 K 40 f., felsőleányiskolai alap 89582 K, elemi iskolai ösztöndíj-alap 3401 K 56 f., elemi iskolai könyvbeszerzési alap 3912 K 89 f., ki-dedovádai alap 20363 K 60 f., ipariskolai alap 3587 K 78 f., közkórházi alap 19958 K 95 f., szegényalap 9801 K 18 f., kiházasítási alap 4382 K 07 f., lámpa-alap 800 K, kolera árva-alap 3858 K 77 f., cseléd ösztöndíjalap 2010 K 90 f., tornaegylet alap 34 K 68 f., tűzoltó alap 16 K 10 f., peronoszpóra ellen védekező alap 126 K 72 f., utadóalap 54 K 46 f., közegészségügyi alap 63 K 58 f., községi munkás segélyalap 140 K 75 f., összesen 450523 K 01 f.

H I R E K

— **A Darnay-Múzeumnak** az elmúlt hét utolsó napjain előkelő vendégei voltak. Somló Sándor, a kiváló író, a Nemzeti színház volt igazgatója, ki jelenleg az országos színművészeti akadémia igazgatója, rándult le Sümege, hogy a Darnay Múzeum kéziratgyűjteményét tanulmányozza. Társaságban voltak neje, Vadnay Vilma, a Nemzeti színház egykor ünnepelt primadonnája, leánya Somló Sári, a jeles szobrászművész, továbbá Abonyi Gyula és neje, a Nemzeti színház művészei. A társaság két napon át szemléltette, tanulmányozta a múzeum gazdag anyagát, majd Darnay Kálmán igazgató kaulauzálása mellett megnézték a plébánia templom gyönyörű freskóit, a temetőt és Sümege egyéb nevezetességeit, melyek igazán megérdemelnék, hogy a közfigyelem végre rájuk tereltessek.

— **Házasságok.** E hét kedjén két esküvő is lesz városunkban. Rothschild Károlt Vogl Dóri vezeti oltárhoz, Nadas Hilduskának pedig Winkler Sándor esküszik örök hűséget. Mindkét párnak gratulálunk.

— **A sümege-csabrendek-devecseri vasúti bizottság gyűlése.** A július hó 25-én Csabrendek községéhez, a sümege-csabrendek-devecseri helyi érdekű vasút létesítésére céljából összehívott, az érdekeltek közönsége által kiküldött bizottsági tagok szép számmal jelentek meg. Ott voltak Sümege, Csabrendek, Gyepükaján, Káptalanfa, Bodorfa kiküldöttjei. Barcza László, mint a csabrendeki bizottság elnöke nyitotta meg az értekezletet és meleg szavakkal üdvözölte a megjelent bizottsági tagokat. Ismertette az összejövetel célját és felhívta a gyűlést, hogy alakuljon át a sümege-csabrendek-devecseri vasúti bizottság, válassza meg annak elnökét és jegyzőjét. A gyűlés egyhangulag határozta is emelte, hogy vasúti bizottság alakul s a bizottság elnökévé Barcza László csabrendeki lakost, jegyzőjévé Tubl József helyettes jegyzőt választja meg Barcza László az elnöki szék elfoglalása után üdvözli a vasúti bizottságot, és a felveendő jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldetését kéri. A bizottság egyhangulag Posgay Andor és Lőb Ignác csabrendeki lakosokat küldi ki. Elnök ismerteti a bizottság teendőit s ajánlja, hogy egy szűkebb körű intéző bizottság küldésék ki, mert egy 40-50 tagból álló és több községben lakó bizottságot nem lehet minden alkalomból összehívni. A bizottság magáévá teszi az indítványt, s a szűkebb körű intéző bizottságba Eitner Zsigmond, Lukonich Gábor dr., Darnay Kálmán, Barcza László, Posgay Andor, Barcza Sándor dr., Lőb Ignác, Sandl Ferenc, Györfly Géza, és Barcza Béla bizottsági tagokat választja be. Elnök előadja, hogy a mai ülés legfontosabb tárgya az, hogy a nagyrészt. m. kir. kereskedelemügyi miniszterhez oly irányú kérelem intéztessek, hogy ezen vasúti bizottságot, mint illetékeset, s egyidejűleg egy külön kérvényben ezen bizottság a községek nevében kérelmezze a sümege-csabrendek-devecseri vonatra a vasúti előmunkálati engedélyt. A bizottság az elnöki előterjesztést

egyhangulag határozta emelte. Posgay Andor indítványozza, hogy ezen kérvények benyújtására kérje fel a bizottság Eitner Zsigmond bizottsági tagot és ugyancsak ifj. dr. Eszterházy Móríczt gróf csákvári lakost, aki ez idő szerint néhai Eszterházy Ferencz gróf örökösének teljhatalmú megbízottja, hogy a vasút létesítését hathatósan támogatni szíveskedjenek. A bizottság az indítványt egyhangulag határozottá emelvén, ezzel a gyűlés bezárta. Megtette tehát az első komoly lépés arra, hogy az 1879 óta annyira óhajtott vasútvonal kiépítése a közel jövőben a megvalósulás stadiumába jusson.

— **Erzsébet mulatság.** A sümegei Erzsébet jótékony nőegylet július 25-én tartotta meg nyári mulatságát az Orbán kávéház kerthelyiségében. Talán a rekkenő nyári hőség okozta, talán az az egész várost megrázó tragédia, mely éppen a mulatság napján fejeződött be, a mulatság vágyó közönség lassan gyülekezett a szépen előkészített tánchelyiségben, pedig az este olyan szép holdas volt, Flóri pedig olyan csalogatóan zengte bele a város esti csöndjébe talpcsiklandozó palotásait! Hanem akik résztvettek a mulatságban, mintha meg akarták volna mutatni, hogy ők maguk is tudnak annyi jókedvet, olyan derűs hangulatot teremteni, mintha tizannyian volnának, folyvást pezsgőbb kedvvel, mindig fiatalosabb tüzelt járták a szilaj csárdást, és mikor a hajnal pírja derengelt az öreg vár falain, ugyancsak az öreg falak még mindig nem győzték eléggé viszhangozni a hangos jókedvet, sőt a nap már jó magasan járt, mikor még voltak, kik újból és újból tudtára akarták adni a világnak, hogy «csak egy kis lány van a világon,» meg hogy «édes anyád rózsája fája, te vagy annak legszebb ága!»

A fellépítők, kiknek hálás köszönetét az elnökség ez uton is tolmácsolja, a következők voltak: Fürst János dr. 6 K, Német János, Steiner Simon, Tóth Lajos 5-5 K, Németh Lajos, Gombos Lajos, 3-3 K, Würzburger Sándor, Epstein Vilma, Talabér Károly, Horvát Gáborné, Funt Sándor, Cserenyés Sándor 2 K, Sziártó György, 1 K 40 f., Záborszki Lajos, Steinberger Regina, Gróf Tivadar, Beldiczki Kálmán, Rothschild Sándor, Urr Pál, Paulinyi József, Lukács Gábor, Biró József, Török Antal, Krajezár Imre, Polgár Tibor, Bricht Viktor, Bricht Manó, Tamássy János, Singer Sándor, Geiger János, Lengyel András, Pentz Mihály, Kossa Gusztáv, Lengyel Pál, Rostás Ignác, Hullai Lajos, Jakab Imre, Németh Sándor, Lővy Jakab, Bródy Kálmán 1-1 K, Joós Antal, 40 f., Németh György 20 f., amelyért ez uton is hálás köszönetét nyújtja az egyesület.

— **A vonatok éjjeli jelzése.** Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter a vonatok éjjeli jelzése tárgyában fontos újítást tartalmazó rendeletet bocsátott ki. Az éjnek idején haladó vonatokat ugyanis eddig a lokomotívok elhelyezett két vörös lámpás jelölték. A miniszter rendelkezése szerint a vonatokat július 1-étől a lokomotív homlokán elhelyezett két fehér lámpással fogják megjelölni. A fehér világítású lámpák messzehatása több, háromszor nagyobb a vörösfényűnél, minek következtében a lokomotív előtt levő pályarészt nagyobb terjedelemben és határozottabban világítja meg, s így egyrészt emeli a forgalom biztonságát, másrészt egyszerűsíti a jelző eszközök kezelését.

— **Az ideai bortermelés és a borárak.** Vidékünk bortermelő gazdái részéről több helyről különös hírekről értesítik lapunkat. Arról van ugyanis szó, hogy a borvásárló ügynökök az idén is, már most jókor megkezdették ismert manővereiket. Ez pedig abból áll, hogy mesés országos bortermés hírért terjesztik. Olyan termésről regélnék, amint régen nem volt, amely még a tavalyit is lényegesen felül fogja mulni. Célzatuk nyilvánvaló! A borárakat akarják lenyomni, rá akarnak ijeszteni a gazdákra, hogy azután annál busásabb szüretük legyen nekik maguknak. Bár a szőlőgazdák megszokhatták már az e fajta trükköket, félt, hogy az idén is fel fognak ülni, mert az

olyan gazda, akinek igazán jól mutatkozik a termés, az ilyen állítást a saját kilátásaival is bizonyítva látja, aki pedig nem számíthat valami jó termésre, azt hiszi, hogy csak ő van sújtva s irigykedve veszi a más vidékek jó termés-kilátásait tudomásul. Ennek a híreszteléseknek a következménye pedig az, hogy igen sok szőlősgazda felül a hamis híreszteléseknek és potlom áron kótyavetyéli el az ígérkező termést. — Sajnos, hogy a gazdáknak nincs oly szervezeti orgániumuk, amely a kellő nyomatékkal fel tudná őket világosítani arról, hogy ezáltal már egyenesen szédélgyéssel állunk szemben, amely ellen teljes éberséggel és eréllyel kell védekezni. A valóság ugyanis az, hogy úgy az őszi, mint a májusi fagy, nemkülönbön a jégverés, az ország legtöbb vidékein számottevő kárt tett a szőlőkben, amely helyenkint 30—40 százalékra becsülhető, továbbá a peronoszpóra is kezd már igen sok helyen pusztítani, nemkülönbön a legilletékesebb helyre, a földmivélsügyi miniszterhez a liszt-hármat kártételeiről is érkeznek hírek és indokolt panaszok, így tehát országos szempontból kezelve a kérdést, a legjobb esetben is csak közepes termés várható. Az általában kiíró borterterméről terjesztett hír nyilvánvalóan megtévesztésre irányul, melynek pedig sem vidékünkön, — sem seholt ez ország bortertermelő vidékein a szőlőbirtokos gazdátársadalomnak, a bortertermelő gazdáknak fellélnie nem szabad.

Dunántúli jegyzők internátusa. A dunántúli hét vármegye a jövő szombaton tartja ülését Győrött, hogy ott megalakítsa a jegyzők internátusát, amelynek az volna a célja, hogy a jegyzők gyermekei abban ellátást nyerjenek. A közgyűlés iránt nagy érdeklődés nyilvánul az érdekelt vármegyék jegyzői karában és eddig mintegy száz jegyző jelentkezett a gyűlésen való részvételre. Az internátust már a jövő iskolai évben fel fogják állítani.

Vasút Zalaegerszeg és Zalaövö között. Barthalos István ügyvéd, vasutengedélyes figyelemreméltó memorandumot terjesztett Zalaegerszeg város tanácsához. A memorandumban Barthalos a tervezett zalaegerszeg—zalaövöi vasútvonal megépítéséhez Zalaegerszeg várostól százezer korona hozzájárulást kér. Ha e vonal megépül, a kishaludi fűtőállomás Zalaegerszegre kerül, továbbá időszertívé válna a zalaegerszeg—kiszthelyi vonal megépítése is, miáltal Zalaegerszeg kellemesebb összeköttetésbe jutna fővárossal.

Új kikötő és fürdő a Balaton mentén. Tihany, a balatonmelléki nyaralók e kedvelt kiránduló helye eddig minden vasúti és hajózási forgalmon kívül esett és csak nehezen és nagy költséggel volt megközelíthető. Igaz, hogy az új vasút megnyitásával a helyzet e tekintetben némiképpen javult, de mivel a vasutállomás a községtől még mindig 3 kilométernyi távolságra van, tehát az oda és visszautazás kényelmetlensége sokakat visszatart a tihanyi kirándulás egyéb gyönyörűségeinek élvezésétől. Nagyot lendített most ennek a ritka szépségű helynek a világhatalomba való bekapcsolásán Darányi Ignác földmivélsügyi miniszter, aki a község kérelmére a tihanyi félsziget szirtfokán, nagyszabású állami hajó kikötőt építtet. Az építési munkálatok már nagyban folynak. A jövő hó 15-től kezdve a »Kelen« gőzhajó naponként háromszor, vasárnap pedig ötször közlekedik Balatonfűréden, Tihany, Balatonfővárra között. Ezzel kapcsolatban a miniszter a községnek azt is megengedte, hogy a költőstör átalált telket villák építése céljából parcellázhassa. Tekintve pedig azt, hogy már eddig is sokan jelentkeztek telekvételre, alapos a remény, hogy Tihany rövid pár év múlva a Balaton egyik legszebb fűrdőjévé fog változni.

Nyugdíjasok veszedelme. A nyugdíjas állami alkalmazottakat nagyon közelről érintő intézkedést tett a belügyminiszter. A zsigorú körrrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz és ebben azt panaszolja, hogy igen sok nyugdíjazott állami tisztviselő és katonatiszt van mint rendes tisztviselő vagy

napidíjas alkalmazásban, akik tehát két helyről nuznak díjazást. A belügyminiszter ki-mutatást kíván ilyenekről s a mostani fizetési összeget el fogja vonni a nyugdíj összegéből. Ez a szigorú rendelet a napokban érkezett le Zalavármegye alispánjához.

Adófizetés. Az adóhátralékok végrehajtás útján való behajtása e héten megkezdődik. Figyelmeztetjük tehát azokat, ki-keket adóhátralék terhel, ne várják be a végrehajtást, hanem igyekezzenek adótartozásukat mielőbb rendezni.

A bortertermelők szervezkedése. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete kezdeményezésére és a m. kir. földmivélsügyi minisztérium támogatása mellett megindult mozgalom folytán végre a szőlősgazdák is szervezkednek. Egyes vidékeken a bortertermelők pincészövetkezeteket létesítettek és saját cégük alatt hozzák forgalomba saját termésű boraikat. A fogyasztó közönségre nagy előnyt jelent ez a mozgalom, mert bárki minden közbeeső közvetítő közeg nélkül közvetlenül a forrásból szerezheti be a legjutányosabb árban borszükségleit. Elsőnek a »Ceglédi Bortertermelők Első Pincészövetkezet« alakult meg és működését már megkezdte. A pincészövetkezetek megalakulásuk után állami felügyelet alá fogják helyezni.

A földmivészek gazdasági kiképzése. A földmivélsügyi miniszter leiratot intézett Zalavármegye törvényhatóságához, — valamint a zalamegyei gazdasági egyesülethez és ebben kéri, hogy még ebben a hónapban mindazok a gazdasági körök, érdekeltségek, egyesületek, szövetkezetek és elöljáróságok, melyek a nép gazdasági kiképzése érdekében rendező munkára vállalkoznak, — mutassák meg részletes munka-programmjukat, jelöljék meg a munkaanyag területeit és mutassák be a kurzusok költségvetését is, hogy még az ősszel az egyes kurzusok megkezdődhessenek.

Hány lovat szabad befogni. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter egy konkrét esetből kifolyólag kimondta, hogy a kocsik után a saroglyához csak két állat (ló vagy szarvasmarha) köthető. A kocsii él, egymás mellett sorban, legfeljebb 4 állatot szabad befogni, hogy az utnak ne nagy szélességet foglalják el és így mások is közlekedhessenek. A kocsii elejére, egymás előtt kettesével és egyesével, hat lovat, vagy más igavonó állatot, sőt akárhányszor befoghat valaki.

Évek óta bebizonyult tény, hogy a Bohn-féle fedélcserep a legjobb tetőfedőanyag s ép ezért óvakodni kell a silány áru vételétől, hanem határozottan Bohn-féle cserépet kell követelni.

A balatoni vasút megnyitása alkalmából elevenítették föl a következő megtörtént józsi kis dolgot.

Mikor a vasutat elkezdték építeni, egy decemberi nap délelőttjén B. főmérnök ott járkált a munkások között s meglátott egy rongyosruhájú munkást, aki a dermesztő hideg dacára kiskabátban dolgozott. Odament hozzá és megszólította:

— mondja barátom, maga nem fázik? — A Munkás csodálkozva néz a főmérnökre és parasztnyugalommal vágja oda:

— Nem! És a főmérnök urnak is adok egy tanácsot, akkor ön sem fog fázni.

A főmérnök kíváncsian várta a tanácsot. — Hát — szólt a munkás — vegye fel a főmérnök ur is az összes ruháját akkor majd szintén nem fog fázni.

A jó tanácsért még aznap kapott egy jó bundát a munkás.

Felelős szerkesztő: **Éles Károly.**

Laptulajdonos és kiadó: **Horvát Gábor.**

Eladó. Két darab tájkép, széles plüss rambában 1 m. hosszú, 80 cm. széles, 2 darab szentkép a tent említett módon. Cim a kiadóhivatalban.

Szükségleteinket a következő kereskedőknél és iparosoknál szerezzük be:

BAZSÓ SÁNDOR és FIA kovács és kocsigyártók. Árpád-u.

BORSOS JENŐ úri és női cipész. Kész úri és női cipők. Kossuth-ucca.

BERETZKY GYULA fűszer-, liszt- és üvegáru-kereskedése.

BOHM PÁL kézmű-, divatáru kereskedése és vászon gyári raktára. Kossuth Lajos u. **CSIZMAZIA ISTVÁN** vas- és fűszerkereskedése. Gazdasági magvak. Gazdasági gépek Kiszalud-Szállóval szemben.

DARNAY KÁLMÁN vas- és fűszerkereskedő Gazdasági gépek raktára. Régiségár.

FISCHER MÓR ecetszesz-, konyak- és likörgyáros. pálinkanagykereskedő. Mosó u.

HORVÁTH LAJOS borhély és fodrász Kossuth Lajos-ucca.

Id. HORVÁTH JÓZSEF úri és női cipész, Kossuth Lajos ucca. (Balasits-féle ház)

HULLAY LAJOS építőmester. Árpád-ucca 454 sz.

JANKÓ ÁRPÁD úri és női cipők. Márkus-féle Áruház mellett.

IOÓS ANTAL borhély és fodrász. Kossuth Lajos-ucca, Epstein ház.

KELL. JENŐ bérkocsitulajdonos és vendéglős. Mihályfai ucca 82. sz.

KESZLER PÁL kocsigyártó és szobafestő. Mihályfai ucca.

KOVÁCS LAJOS férfi és női cipész üzlete. Gyógyszertár mellett.

KLAFFL LAJOS épület- és butoraszталos. Tenetkezősi vállalkozó. Nagy koporsó-raktár

KLEIN MÓR pék üzlete. Hazai sörök raktára.

KOHN TESTVÉREK vaskereskedése, gépraktár. Kossuth Lajos-ucca.

KOVÁCS VILMOS vegyeskereskedő és korecsmáros. Mihályfai-ucca.

KORBÉLY FERENC sütő üzlete. Árpád-ucca 287. sz.

KOVÁCS ZSIGMOND borhély és fodrász **LÖWY NÖVÉREK** női ruha varróterme Deák Ferenc ucca.

MAUTHNER SAMU vegyeskereskedő. Keszthelyi-ucca.

MÁRKUS SALAMON FIA áruháza. Kossuth Lajos-ucca.

MESTERHÁZY SÁNDOR vendéglős a Kiszalud-szálló tulajdonosa.

MÉSZÁROS SÁNDOR hentes. Kossuth Lajos-ucca.

ORBÁN ISTVÁN kávéháza. Kossuth-ucca

PENTZ MIHÁLY kőfaragómester, nagy sarkoraktár. Árpád-ucca.

PAULINYI JÓZSEF lisztkereskedése, gabonácsere. Flórián tér és Árpád-ucca sarkán.

ROTHSCHILD SÁNDOR építész- és deszkakereskedő. Rendeki-ucca.

SCHNITZLER SAROLTA kézimunka üzlete és harisnyakötődéje. Kossuth-ucca.

SCHRÖDER JÓZSEF vasuti vendéglős.

SKALÁK MIHÁLY vendéglős, Árpád-ucca.

SZIJÁRTÓ GYÖRGY templom-, szoba- és cimpfestő. A plébánia templom mellett.

SZELESTEY GÉZA beszálló vendéglője az »Arany-bárány«-hoz.

TASCHEK JÁNOS építőmester és vállalkozó. Váralja utca 35 szám. Major festő-féle ház.

TÓTH GYULA férfi- és gyermekruha raktára, Flórián-tér.

WÜRZBURGER JAKAB vegyes, porcellán- és üvegáru nagykereskedése.

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HÁZAI
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK**

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSSEN

3358/1909 P. szám.

Hirdetmény.

A zalaegerszegi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy **POLGÁR JÓZSEF** kir. közjegyző irodáját **SÜMEGEN** 1909 évi június hó 30-án megnyitotta.

Zalaegerszegen, 1909 évi július hó 19-én

Dr. Degré Miklós s. k.
Dr. Ludányi s. k.

Eladó házak.

Sümezen, az Árpád-uccában sőtöde, a Városház-uccában magánlakásnak igen alkalmas ház azonnal bérbeadó, vagy eladó
Bővebbet: **Herczig Balint** nál Sümezen.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a **szabd. hattyógyógyosztár** által Majna-Frankfurt.

Hirdetéseket

jutányos áron felvesz
a kiadóhivatal.

Lakások, gazdasági épületek

fedésére szolgáló vízátthatlan

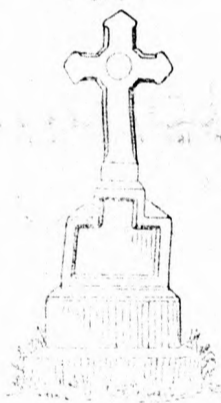
kátrányos fedőlemezt.**kátrányos pépszalagot****kátrányt** Allamban, raktáron tart

és a legolcsóbban árusít

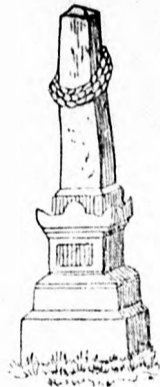
Würzburger Jakob, Sümeg

Pentz Mihály

kőfaragómester Sümezen.

Dus választék mindenféle sírköben. Ugyanínt: márvány, gránit, szienit, labrador és porfirból. Sírműlekeket, úti keresztet, szentháromság szobrokat, épület- és minden egyéb e szakmába vágó munkákat és javításokat (utányos áron) elvállal és izléses kivitelben készít.

Egy jeles képzettségű szakegédet hozatván,

fogorvosi műtermemben

mindenfélé rágásra és beszédre alkalmas faucsuk lemezű és lemez nélküli műdarabokat, arany koronákat, csapos fogakat, hidmunkákat a megrendelés napján elkészíték.

VIDÉKIEK MEGVÁRHATJÁK.

Hibás állasú és tört darabokat 2 óra alatt kijavítok.

Öntött arany, egetett (nem utanzott) porcellán, platina, cement fogtömes.

Érzéstelenített fog- és gyökérhúzás!

Mérsékelt ár, több évi jótállás. Rendelés d. e. 8-tól d. u. 6-ig.

Dr. Kóródi Simon fogorvos,

Pápa, Jókai Mór-utca, 16-ik szám. I. emelet (Blum-féle ház.)

Mindennemű
nyomtatványokat

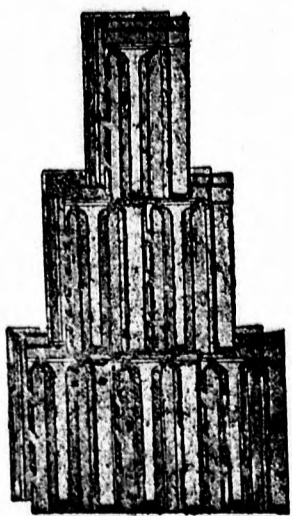
jutányos áron és izléses kivitelben készít

Horvát Gábor

könyvnyomdája Sümegen

Mindennemű
könyvkötőmunkák

elfogadtatnak

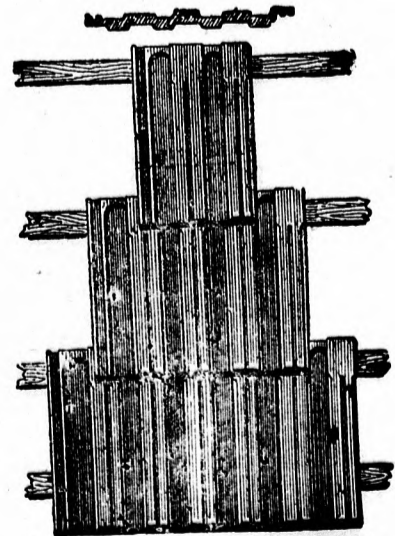
Bohn kikindai cserepe.

Saját érdekében
csak **BOHN-féle**

nagykikindai és zombolyai cserepet fogadjon el
és utasítson vissza más silány minőségű csere-
pet, mert

csak a **BOHN-féle**
cserep jutányos, szép és szakszerű fedőanyag.
Tessék mintát és árjegyzéket kérni.

Bohn-cserepgyár Zombolya.

Bohn zombolyai cserepe.